

2025-04-08 Nr. NV-639

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-25-96 (2) TAIS-24-15188(3)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ASOCIACIJŲ ĮSTATYMO NR. IX-1969 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3309“ PROJEKTO (toliau – Nutarimo projektas)		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Ekonomikos ir inovacijų ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2025-04-08	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Nutarimo projektu siekiama pateikti Vyriausybės išvadą dėl Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3309 (toliau – Įstatymo projektas), vykdant Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2024 m. gegužės 28 d. rezoliucija Nr. 2-1597.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad asociacijų ir (ar) jų narių veiksmams, kuriais siekiama daryti įtaką, kad būtų priimami arba nepriimami teisės aktai arba kuriais dalyvaujama konsultavimesi su visuomene, Konkurencijos įstatymas būtų netaikomas.

Įstatymo projekto rengėjai nurodo, kad dėl šiuo metu esančios teisinio aiškumo stokos kyla rizika, kad asocijuotų grupių ir jų narių kolektyvinių interesų formavimas ir atstovavimas atitinkamiems teisėkūros subjektams sprendžiant dėl teisinio reguliavimo, gali būti nepagrįstai ribojamas, todėl siekiama užkardyti situacijas, kuomet Konkurencijos įstatymo nuostatos nepagrįstai taikomos asociacijų ir jų narių elgesiui teisėkūros procese, taip pat varžant asociacijų teisę atstovauti savo narių kolektyviniams interesams.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Nutarimo projektu siūloma iš esmės pritarti Asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3309 (toliau – Įstatymo projektas), kuriuo siekiama aiškiau apibrėžti asocijuotų grupių ir jų narių kolektyvinių interesų formavimo ir atstovavimo šiems interesams teises, teisėkūros subjektams sprendžiant teisinio reguliavimo klausimus, tačiau siekiant išvengti teisinės kolizijos ir užtikrinti tinkamą siūlomų nuostatų įgyvendinimą praktikoje, siūlyti Seimui tobulinti Įstatymo projektą pagal toliau pateiktas pastabas ir pasiūlymus:

1. Dėl poreikio nustatyti išimtį asociacijoms ir jų nariams nepagrįstumo:

- nenurodomos šiuo metu galiojančio teisinio reguliavimo spragos, sukeliančios asociacijų ir jų narių kolektyvinių interesų formavimo ir atstovavimo šiems interesams riziką, kai teisėkūros subjektai sprendžia teisinio reguliavimo klausimus, nes galiojantis teisinis reguliavimas neriboja jokių asmenų, taip pat ir asociacijų, atstovauti asociacijos narių interesams ar asociacijų narių teisės dalyvauti ir daryti įtaką teisėkūrai;
- siūlymas asociacijoms ir jų narių veiklai teisėkūros procese taikyti išimtį ir tokio reguliavimo reikalingumas nepagrįstas realia teisinės padėties ir netinkamos veiklos praktikos analize.

2. Dėl Įstatymo projektu siūlomo reguliavimo prieštaravimo Europos Sąjungos teisei nustatoma išimtis netaikyti konkurencijos teisės reikalavimų prieštarautų Europos Sąjungos teisės reikalavimams, yra nepagrįsta ir netikslinga, nes Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 101 straipsnis draudžia sudaryti įvairių formų horizontalius konkurenciją ribojančius susitarimus, įskaitant ir tuos, kurie yra sudaryti asociacijos sprendimo forma.

3. Dėl Įstatymo projektu siūlomo teisinio reguliavimo nesuderinamumo antikorupciniu požiūriu siūlomu teisiniu reguliavimu būtų sudaromos išskirtinės sąlygos vienai juridinių asmenų kategorijai (asociacijoms) ir (ar) jų nariams, nepagrįstai išplečiamas subjektų, kuriems Konkurencijos įstatymas nebūtų taikomas, ratas, o nepagrįstas išskirtinių sąlygų sudarymas vienai asmenų grupei laikomas korupcijos rizikos veiksmu gali paskatinti asociacijų ir (ar) pavienių jos narių bandymus, prisidengiant lobistinės veiklos vykdymu ar dalyvavimu teisėkūros procese, išvengti atsakomybės už galimus Konkurencijos įstatymo pažeidimus.

4. Dėl neatlikto poveikio konkurencijai vertinimo - atsižvelgiant Konkurencijos įstatymo 4(1) straipsnio 1 dalies 21 ir 22 punktų reikalavimus, kai teisės akto projektu suteikiamas išskirtinis statusas tam tikriems ūkio subjektams, jų grupėms ar jų vykdomiems projektams, turėtų būti atliktas siūlomo nustatyti reglamentavimo poveikio konkurencijai vertinimas.

Nutarimo projekto rengėjai, siekdami atliepti Įstatymo projekto siekį, siūlo tobulinti esamą teisinį reguliavimą – papildyti Asociacijų įstatymo 14 straipsnį, reguliuojantį asociacijos veiklos garantiją, naujomis nuostatomis, kurios

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

įvardytų papildomą asociacijų ir (ar) jos narių veiklos garantiją, kuri, atsižvelgiant į teisėkūros efektyvumo ir aiškumo principus, užtikrins asocijuotų grupių ir jų narių dalyvavimą konsultuojantis su visuomene Teisėkūros pagrindų įstatymo 7 straipsnio tikslais be nepagrįsto asociacijų ir jų narių persekiojimo ar traukimo atsakomybėn, nes tam reikės įrodymų, kad teisėkūros proceso metu buvo atlikti tam tikri asociacijų ir (ar) jų narių draudžiami įvairių formų konkurenciją ribojantys susitarimai ar suderinti veiksmai.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nutarimo projektas derintas su Aplinkos ministerija, Energetikos ministerija, Finansų ministerija, Konkurencijos taryba, Krašto apsaugos ministerija, Kultūros ministerija, Ryšių reguliavimo tarnyba, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Susisiekimo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Teisingumo ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, Valstybine energetikos reguliavimo taryba, Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija, Lietuvos prekybos įmonių asociacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos verslo konfederacija.

Nutarimo projektui pastabas ir pasiūlymus pateikė Kultūros ministerija, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Sveikatos apsaugos ministerija, Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, Lietuvos prekybos įmonių asociacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos verslo konfederacija.

Kitos institucijos pastabų Nutarimo projektui neturėjo.

Specialiųjų tyrimų tarnybos, Teisingumo ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos ir Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos argumentai įtraukti į Nutarimo projektą. Į Teisingumo ministerijos pastabas, pateiktas darbo tvarka, atsižvelgta.

Pagal Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės siūlymą, Nutarimo projekte teikiamas alternatyvus siūlymas dėl Asociacijų apsaugos įstatymo 14 straipsnio, reglamentuojančio asociacijų veiklos garantijas papildymo, dar kartą aptartas ir darbo tvarka suderintas su Teisingumo ministerija.

KITI ASPEKTAI

Įstatymo projektą inicijavo Lietuvos verslo konfederacija, parengė XIII-ojo Seimo narių grupė (*Kazys Starkevičius, Andrius Bagdonas, Jurgis Razma, Edmundas Pupinis, Mindaugas Skritulskas, Andrius Kupčinskas, Ieva Pakarklytė, Tomas Vytautas Raskevičius, Rūta Miliūtė, Laima Mogenienė, Ričardas Juška, Algirdas Sysas, Jonas Gudauskas, Vytautas Mitalas, Eugenijus Gentvilas, Giedrius Surplys, Lukas Savickas, Deividas Labanavičius, Julius Sabatauskas, Aušrinė Norkienė, Gintautas Paluckas, Aurelijus Veryga*).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Artūras Norkevičius

Viešojo valdymo grupė, vyresnysis patarėjas